

Latweefchu Awises.

Nr. 51.

Zettortdeenâ 19. Dezember

1857.

Awifchu = finnas.

Lisbonne dseltenais drudsis wehl naw beidsees un redsi atkal zitta Deewa sohndiba klabt. Semme lahgu lahgham sahl trihzeht, un laudis tà isbeedina, ka atstahj mirronus us lihku ratteem un behg no pilsata ahra. Skahde ne effoht notikkuse. — — Spanje ee em leels preeks ka Krohna mantineeks peedsimmis, jo fenn gaddeem nu jaw bijuschi appalsch fewischku waldischanas, un par dauds nemeera un behdu jaw redsejuschi. — — Englendereem behdas ar to leelu naudas baddu zaur ko pabrihki, andele un bes finnas dauds baggatu kaupmannu isnihkst. Arri gaida ar bailehm finnas no Indijas, ka nu buhs gahjis pee Luknowes pilsata, kur aplenzeteem Englendereem leels bads jazeesch un Generals Ultrams fashauts. Tihri brihnum's dsirdeht, ar kahdu drohshibu un pastahwigu prahthu masais pulzinsch Kalenderu uskrittis leelam Indijeru spehklam un to sakahwis, pulks leelugabbalu teem panehmis un pilsata leelu pussi panehmis, jebshu Indijeri stipri turrejuschees un pa eelahm un nammeem duhschigi prettim turrejuschees. Karra-leelskungs Kampbells ar kahdeem 10 tuhkst. nu steidsahs Englendereem Luknowâ paligâ un zerre ka dumpineekus brangi sakaus un draugus ispestih's; bet us zella Kampbells no dumpineekeem til ne dsihws fanemts tappis, un ar mohkahm tillai isglahbees zaur sawa sirga ahtru fteeschanu. — — Englenderi taisahs ar 3 tuhkst. saldатеem un saweem kuggim to leelo Kantones pilsatu, panemt kur kahds milljons zilweku mahjo. Lad irr drohshi!

Kurfemme Altenburgas Kattofu basnizâ sagli eelaufuschees un islaupijuschi wifkas sudraba altara leetas, basnizas lahdi, un 2 sudraba lukterus: sikhmeti ar to wahrdu Eleonore Zigler. Woi no ta wahrda ne warretu sagtu pehdas peedsih? — Laupitaji arri pee Schönangeres skohlmeistera eelaufuschees, 2 zilwekus nokahwuschi un 800 sudr. rubl. panehmuschi! Mufsu semme fenn deenahm tahdi darbi ne bij dsirdeti. — Schinni gadda lihds Nowembera gallam atnahkuschi Leepajâ: 161 kuggis, Rehwalé 106 kuggi; Pernawâ 89; Urensburga Sahmu semme 55 kuggi; Kronstätté 2320 kuggi un Rihgâ 1814 kuggi. — Rihgas smilshu kalnds Annemanna kungs bij eetaisijis pabrihki, kur no teem pilsata (zilweku) subdeem tohp taifita Puderette, tahdi saufi subdi, kas tohti derrigi semmeskohpejeem un arrajeem. 1846 to pabrihki nopirzis Prifendorpa kungs un nu to leelaku uu gruntigi eetaisijis, schohs subdus taggad isdohd 1 birkawu par 1. rubl 25 k. f. Par to winksch no Pehterburgas dabhujis sudraba medakti un semmes kohpschanas beedriba schohs subdus isflawe par tohti derrigeem pee semmes kohpschanas. Kâ buhtu, mihtais rentineeks, kad no Rihgas tuksham pahrbraukdams pahrs birkawu no scheem subdeem nopirktu un isprohwetu woi derrigi, un tad Awises to isfluddinatu. Ja labbi, woi leelu pateizibu no daudseem ar to ne nopelnitu? To pahri rubetu pateesi ne schehlofi, ja wisseem arrajeem ar to labbu warri darriht. Pabrihki tewim gan isstahstih's, ka un kur schee subdi jaleek.

Saumas sinnaſ.

No Gramſdes kirſpehles. Pehrſn kad tee leelee pluddi bija, brauze Imâ Utventê behrineeki kahdu ſeewinu us kappeem paglabba-juſchi mahjâs gare daktera muiſcheli pahr Runnaſ uppeſ tiltu, kaſ bija no teem leeleeem pluddeem ſadraggahtſ pahri. Pirmee ratti pahrbrauze labbi, bet ohtree, kur kahdi 15 zilweki ar behrneem kôhpâ eekſhâ ſehdeja, lihds us tiltu usbrauze, tilts ſagruwe un zilweki ar ratteem un ſirgeem wiſſi ſabirre dſikâ is-pluhduſhâ uppe. Wiſſi zitti tappe isglahbti, tikfai di wi meitas, weena 15 gadduſ, ohtra wezaka noſſihke, tamdeht, ka tahſ no ta kriteena buhſ peefiſtas tappuſchas. Tahſ ne tappe wairſ uhdeni manniſtas, zittadi ir ſchiſ buhtu tappuſchas isglahbtâs. Weenu no tahm ſlih-kuſchahm meitahm atradde pehz pahriſ deenahm uppeſ mallâ kahdu gabballiu no tilta, ohtra tappe tik ſcho pawaffari uhdeni atraſta. Ea wiſſu ſeemu bija uppe, jebſchu gan daudſ mekleta, pahrgullejuſe un jaw puſſ dehnjuſi un uſpampuſi. Pee ſchiſ zilweku glahbſchanaſ bija wiſſwairak kahds drohſchſ un tizzigſ jauneklſ israhdiſeſ taſ pee Drekaſu pagafſta peederrigſ un to laiku pee Gramſdes daktera deeneſti ſtahwedamſ puſiſ Indrik-kiſ Pillgalliſ. Schiſ ne fenn no augſtaſ waldiſchanaſ par to dabjuſiſ ſelta medalji pee Wladmira banteſ knoſpeſ zaurumâ neſſajamu, kur tee wahrdi eeraſtiti: „Par nelaimigu zilweku glahbſchanaſ.“ Lai Deewſ katra zilweku no nelaimes paſarga, bet lai arri Deewſ katra zilweka ſirdi us to loh-za nelaimigeem zilwekeem, kad waijadſigſ, paligâ eet, un tohſ isglahbt. Taſ Deewam un waldiſchanaſ patihk.

G. F. S.

Walditeeſ.

Zilwekam waijaga ſinnaht kâ walдитеeſ, zittadi wiſſch naw gohdigſ, naw kriſtihtſ zilwekſ, un kô wiſſch weenreſ par labbu irr at-

ſinnis, to wiſſam ne weenreſ, bet weenu-mehr buhſ darriht. Kreewu Generalſ Suworowſ, kô Turki un Pohli, Italeri un Schweizeri labbi paſihſt, bij ſtiprſ kerra-kungſ, kam arri bij ſtipra waldiſchanaſ. Bet wiſſu labbaka leeta pee wiſſa bij ta, ka wiſſch patſ pehz ſawâſ kommandeſ darrija, itt kâ buhtu zitſ kahds, bet ne patſ Generalſ Suworowſ, un wiſſch ſaweem adjutanteem bij uſdewiſ, lai tee wiſſam aiſleedſoht, kur wiſſch patſ ſawâſ pawehleſchanaſ pahrkahp-joht. Kahdu reiſi wiſſch warren ſaduſmo-jaſ prett kerra-wihru, kaſ kô ſlikti bij darrijiſ, un ſahze wiſſu ſiſt. Weenſ no wiſſa atjutanteem, nehmahſ drohſchu ſirdi, gribbedamſ labba darriht Generalim un kerra-wihram, peefkrehje ſazzidamſ: „Generalſ Suworowſ irr pawehlejiſ, ka ne kad ne buhſ padohteſ ſawai duſmibai.“ Tudat Suworowſ palikke meerâ ſazzidamſ: Ja Generalſ irr pawehlejiſ, tad jaſlauſa.

F. S—g.

Ko lihſt kô ne lihſt!

3.

Kâ wehſch ar ſawu ſpehku waſſa ſklaiduſ un zeppuruſ aiſtrauj un tahlu aiſwedd prob-jaſ, kâ ar wehju arri tahpſi tahlu aiſneſti ar leetu woi ſneegu kriht ſemme (ſkatt. Nr. 1855 Nr. 19), tâ arri notizzeſ wairak ne weenu reiſi kâ nolihje pee juhmallaſ ehringi, bet, jebſchu no ſahſ-uhdena nahkuſchi, tatſchu neſahliti. Muſſu juhmalleeki ne duſmotu par tahdu lihſchanaſ. Skohtu ſemme, tuwu pee Edinburgeſ, 1817tâ gaddâ teeſcham nokritte no gaiſa daudſ tuhſtkoſchi ehringi, — bet leeli ne bija, tik puſſohtu lihds trihſ zellu garri. — Warretu nu daſch kô wehl ſtahſtiht kâ lihjiſ pelluſ un ſmilktiſ, warduſ un pelles, un laſſitajſ gandrihſ ſahktu patſ meklehſ, woi tad ne lihſ arri maiſi? Nu, — runnahtſ gan no tam ka labbiſu lihjiſ, jebſchu wehl ne gattawuſ maiſeſ-kukkuſuſ. Pehz kahdahm niſ-

nahm leetus lihſchanahm atradde daschu reisi semmi apklahtu ar graudineem kas gan drihs isſkattijahs kà labbibas graudi. Perſeru ſemmè eekſch Afias Aprita mehneſchâ 1827tâ g., ne tahtu no Ararata kalna lihje graudus kas ſemmi apklahtje feſch zellu beefumâ. Awis ehde ſchohs graudus, un zilweki no teem izeppe maiſi kò gan warreja ehſt. Tahda paſcha lihſchana preekſch tam arri jaw preekſch trim gaddeem turpat bija redſeta. Schohs graudus turreja woi par fehllu woi par ſaknu-augteem no daschadahm ſahlehm kas ſemmè aug. Stiprs leetus no ſahlu ſaknehm noſkallo to ſemmi tà, kà ſaknes, kam pulku augki kà muhſu kartuppekeem, bet dauds maſaki, — paleek plikkaſ; ja tad ſtiprs wehſch teem kriht wirſù, ſchis tohs gan warr aisdſiht woi aisdraut ar ſewim un pats ſpehklâ atlaisdamees tohs graudus nolaiſt ſemmè gan ar leetu gan bes leetus. — Wehl ſinna irr ka Janwara mehneſchâ preekſch diwipadeſmits gaddeem (1845tâ g.) Zeniſchera aprinki, — tikpat eekſch Perſijas, — pa kahdahm deenahm katra deenâ ſtarpahm nokritte no debbeſim „Manna.“ — Tee gabbali bija reekſtu leelumâ un bija tik pulku, ka teem laudim pa to ſemmes gabbalu, pa 15 lihds 20 juhdschm apklaht, us kahdahm deenahm bija ar to pa-ehſtees. Lautini ſaberſeja tohs graudus par milteem, un maiſe kò izeppe bija labba, jebſchu ne iſhti ſmekkiga. 1846tâ gaddâ ne tahtu no Wan kritte arri tahdi graudi, pelleki, kà diſchi kruſſas graudi.

Tad nu notikkumi arri muhſu laiſòs, zaur kureem warretu, ja ne pilnigi, bet tatschu kahdi ſanemmt, zaur kahdeem ſpehkeem, kò paſalei dewis, Deews taſ Kungs Iſraëla laudim pa 40 gaddeem tik leelu mannas pulku peekſchibre, ka peetikke tahdu leelu tautu tukneſt ehdinah. Tapatt ſchi brihniſchliga maiſe bija tik ween paſauliga barriba. Bet ſinnam ſkaidri ka Kristus us teem Juhdeem ſazzijis: Mohsus jums to maiſi no debbes ne irr dewis,

bet mans Tehws jums dohd to iſtenu maiſi no debbes. Es eſmu ta dſihwibas-maiſe. Kas nahl pee mannim taſ ne iſſalks, un kas tizz eekſch mann', taſ ne iſſlahps muhſcham. Bet tee Juhdi kurneja prett winnu, ka winsch bija ſazzijis: Es eſmu ta maiſe kas irr nahkuſi no debbes: (Zaha. etw. 6, 32. 35. 41.).

H. K—U.

M i h k l a.

Septini mehſ brakti eſſam,
Katreis ſawu wahrdu neſſam,
Weens pehz obtra peedſimſtam,
Jhfu muhſchu dſihwojam;
Tik ko preekſchejs nomirris
Obtris weeta peedſimmiſ. —
Usminn nu! bet teiſſchu arr:
Kalks mums wiſſeem gallu darr.

A. A. C. C.

Sluddinaſchonas.

Weetas irr dabbujamas preekſch weena aitu usrauga (Schäfer) un weena kalleja, un tadeht lai drihs peemeldejahs Kabilles muſſchâ pee L. Richter. 1
Kabille, tai 18 Nov. 1857.

Kad tabs rullu-grahmatas tabs Xtas rewiſiones preekſch tahm dſimts muſſchahm, Praulenes, un Patkullmuſſchâs (Gilsen) Laſdohnes baſnijas draudje Widſemmè, 15tâ Dezemberi 1857 eefahks taiſiht un tai 1mâ Webruari 1858 tabs tays pa-beigtas, tad tohp wiſſi pee ſchahm muſſchahm peerakſitti walſts-lohjekki un eekſch zittahm walſtim woi pilſehtahm ar paſſeem jeb bes paſſeem dſihwodami zaur ſcho usaizinati: ar riſtigahm pamilijas grahmatahm, wiſſwehlaſki lihds 1mâ Webruari 1858 peerakſtiſchanas labbâd ſcheit peemeldetees; jo tee, kas lihds peeminnetu terminu ne atnahks, tays eekſch teem rulleem kà paſudduſchi eekſhmeti, un par to apſawefſchahu buhs paſcheem ja atbild un ſtrahpe jazeekſch. 1

Prantenè, tanni 22 Oktoberi 1857.
(Nr. 67.) Walſts teef, ſkrihw. P. Jannohſof,
jauuu rewiſiones rullu taiſitajs.

Obſohlmuiſchâ pee Jelgawas arri no Jurgeem 1858 weenam waggarim un jau taggad weenai lohpuſohpeja i feewai weeta dabbohnama. 1

Us paweleschannu tabs Keiseriskas Majestetes ta Patwaldineeka wiffas Kreemu walts. 2c. 2c. 2c. tohy no Leel-Behrses pagasta-teefas wiffi tee, kam pee tabs atlikkufchas mantas to eeffsch Leel-Behrses Starpa Krohga nomirruschu laulatu draugu, Janna un Annulises Feldmanna, kaddas taiinas praffischanas buhtu, ka arridsan tee parradneeki tabs atlikkufchas mantas, zur scho usaiginati: ar sawahm peerahdischanahm un atlibdinafchannu libds to Sto Webruari nahlofcha 1858 gadda, kas par to isflegfchanas terminu nolikts, pee schibs teefas peeteiltees, jo wehlafi ne weenu wairs ne kloufibs, un tohs parradneekus ar dubbultu maffu strahpehs. To buhs wehra list!

Leels-Behrses pagasta teefa, tai 30ta Nowemberi 1857.
(Nr. 220.) + + + J. Weikert, pagasta wezzalajs.
C. Schwan, teefas ffrihweris.

Neptezehets, labbi ismahzichts dahrsneeks, kam labbas attestates, weetu warr dabubht Waddaffes muifcha. Kas to gribb dabubht, tai peeteizabs Jelgawa pee Waddaffes dsimtslunga, Varona Bistrama. 2

Tanni 18ta Januari 1858 pee tabs Krohna Sal-
las muifchas waldischanas pee Zehlabstattes 1 wehja-
fudmallas un 8 krohgi no 23 April 1858 us daudj gad-
deem wairafohlitajeem taps isdohti. 1

No Dundangas pagasta teefas tohy wiffi pee Dun-
dangas muifchas peederrigi un ahrpufs scha pagasta dsib-
wodami draudses lohjekti, tiklabb wihrischi ka feewischi
zur scho usaiginati un peefohdinati, deht winnu peeraf-
fischanas pee tabs 10tas dwehfelu rewifiones ar apleeji-
natahm pamihlijas fihmehm tuhliht un wifswehlaf libds
1 mu Webruari 1858 g., pee schibs pagasta teefas
peeteiltees, par isfargafchanohs no wiffahm wehz likfu-
meem nahkameem atbideschannahm, tiklabb preefch teem
kas nebuhs peeteifufchees, ka arri teem, kas schohs buhs
peeturrejufchi. 2

Dundanga, tai 3 Dezemeri 1857.
(S. W.) + + + Nikke Zahnberg, pagasta wezzalajs.
(Nr. 435.) C. Neuland, teef. ffrihw.

No Tingeres pagasta teefas tohy wiffi pee Tingeres
muifchas peederrigi un ahrpufs scha pagasta dsibwodami
draudses lohjekti, tiklabb wihrischi ka feewischi zur scho
usaiginati un peefohdinati, deht winnu peeraf-
fischanas pee tabs 10tas dwehfelu rewifiones ar apleeji-
natahm pamihlijas fihmehm tuhliht un wifswahlafi libds 1 mu
Webruari 1858 g., pee schibs pagasta teefas pee-
teiltees, par isfargafchanohs no wiffahm wehz likfumeem
nahkameem atbideschannahm, tiklabb preefch teem kas ne
buhs peeteifufchees ka arri teem, kas schohs buhs pee-
turrejufchi. Tingeres, 3 Dezemeri 1857. 2

(S. W.) Friedrich Zehberg pagasta wezzalajs.
(Nr. 112.) C. Neuland teef. ffrihw.

Labbibas un prezzu tirguš Rihga tai 16. Dezember un Leepaja tai 14. Dezember 1857 gadda.

M a f f a j a p a r:	Rihga.		Leepaja.		M a f f a j a p a r:	Rihga.		Leepaja.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Efchetw. (1 puhru) rudsu . 175 —	1	85	1	60	1/2 puddu (20 mahrz.) dselses . . .	—	80	—	90
1/3 " (1 ") kweefchu 225 —	2	50	3	—	1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	75	—	—
1/3 " (1 ") meefchu 130 —	1	40	1	40	1/2 " (20 ") fchikhtu appiau . . .	—	—	—	80
1/3 " (1 ") aufu . 105 —	1	10	—	90	1/2 " (20 ") fchah. zuhku gaff. . .	2	50	—	—
1/3 " (1 ") firnu 225 —	2	50	1	80	1/2 " (20 ") krohna linnu . . .	1	50	1	80
1/3 " (1 ") rupju rudsu milt. . .	1	90	1	80	1/2 " (20 ") brackta linnu . . .	1	—	1	—
1/3 " (1 ") bihdeletu 240 —	2	60	2	60	1 muzzu linnu fehflu . . . 5,00 libds	7	50	7	—
1/3 " (1 ") " kweefchu mil. . .	3	50	3	50	1 " filku . . . 14,75 —	15	—	15	—
1/3 " (1 ") meefchu putraim. . .	2	30	—	—	10 puddu farkanas fahls . . .	5	—	5	—
10 puddu (1 birkawu) feena . . .	4	50	3	—	10 " baltas rupjas fahls . . .	5	—	4	60
1/2 " (20 mahrz.) fweesta 330 —	3	50	4	—	10 " " smaltas " . . .	4	80	4	—

Leepaja libds 14. Dez. d. atmahf.: 161 fuggi un isgahj. 150. Rihga libds 16. Dezem. atmahf.: 1816 fuggi un isgahj. 1804.
Atmahfufchi: 600 ffruhgas un 3189 plohti.

B r i h w d r i f f e h t .

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas puffes: Oberlehrer G. Blaeje, Genjor. Jelgawa, tai 16. Dezember 1857.
No. 235.